

Dev Yıldızların Optik ve Yakın Kızılötesi Renk Dönüşümleri

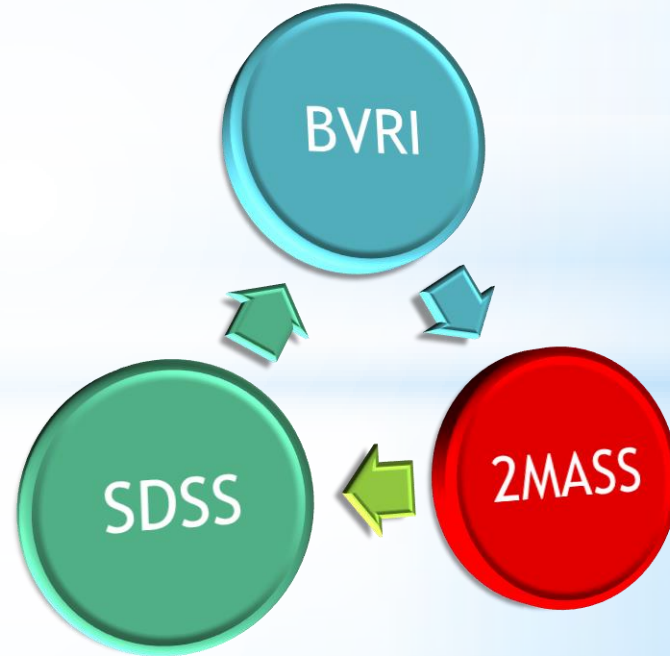
Sabiha TUNÇEL GÜÇTEKİN
*İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi,
Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü*

UAK
2015

Amaç

Atmosferik model parametreleri iyi tayin edilmiş **dev** yıldızların optik ve kızılötesi bölgedeki parlaklık ve renkler arasındaki dönüşüm denklemlerinin iki renge bağlı olarak elde edilmesidir.

Kaynak

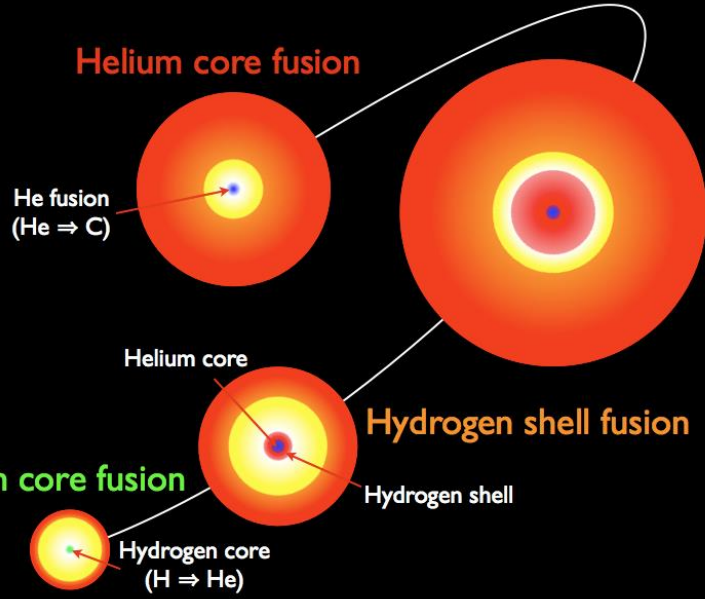

Çalışmada HR Diyagramındaki III ışımaya gücündeki dev yıldızlar kullanılmıştır.

Stellar evolution

(sizes not to scale!)

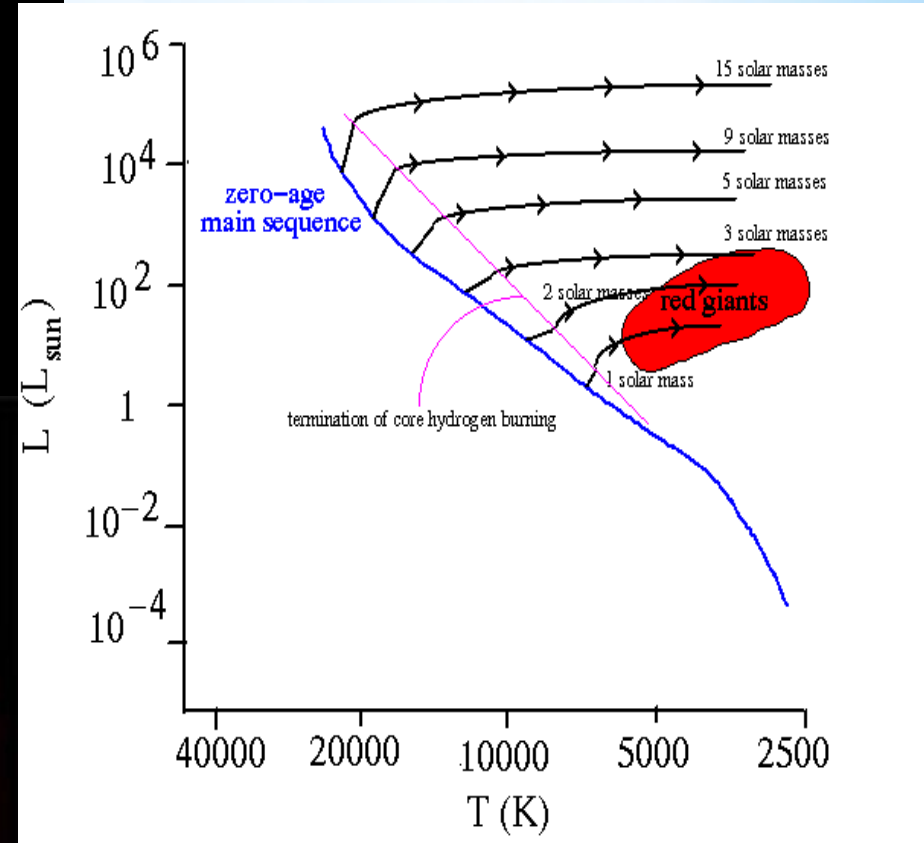

Red giant star

The Sun

KIRMIZI DEV YILDIZ

Dönüşüm Formüllerimiz

Karaali vd
UBV → gri
Anakol

Bilir vd
UBVR → SDSS → 2MASS
Anakol

Bilir vd
BVRI → SDSS →
2MASS → WISE
Anakol

Karaali ve Yaz
UBV → ugr
Dev

2005

2008

2010

2011

2012

2013

Bilir vd
BVR → gri
Anakol

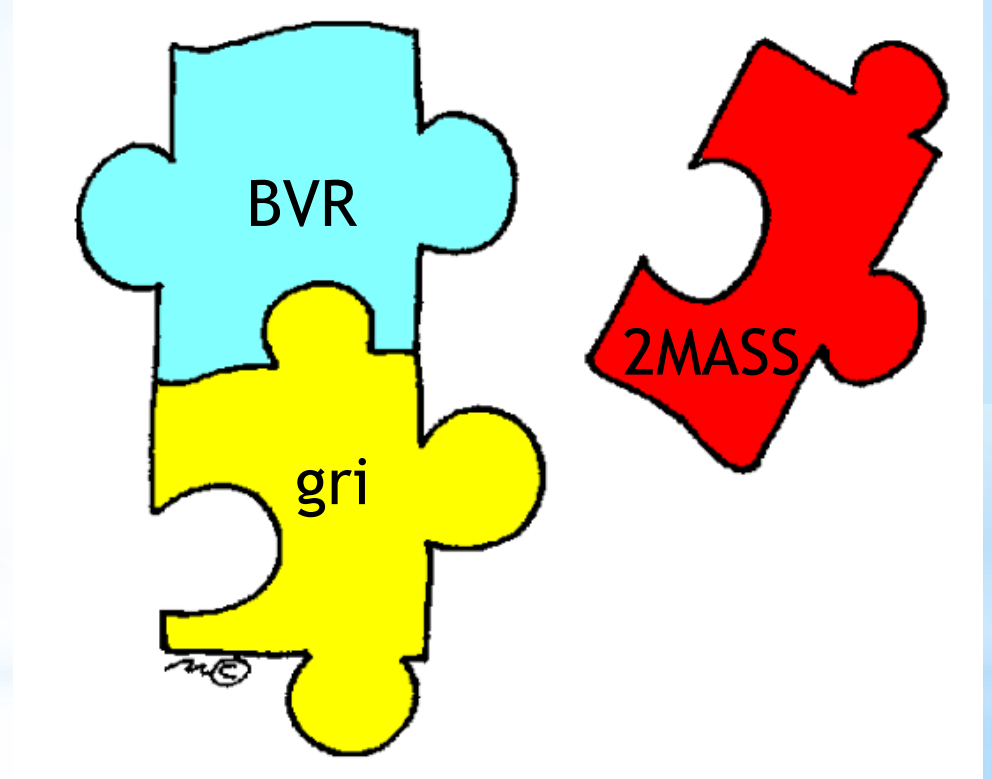
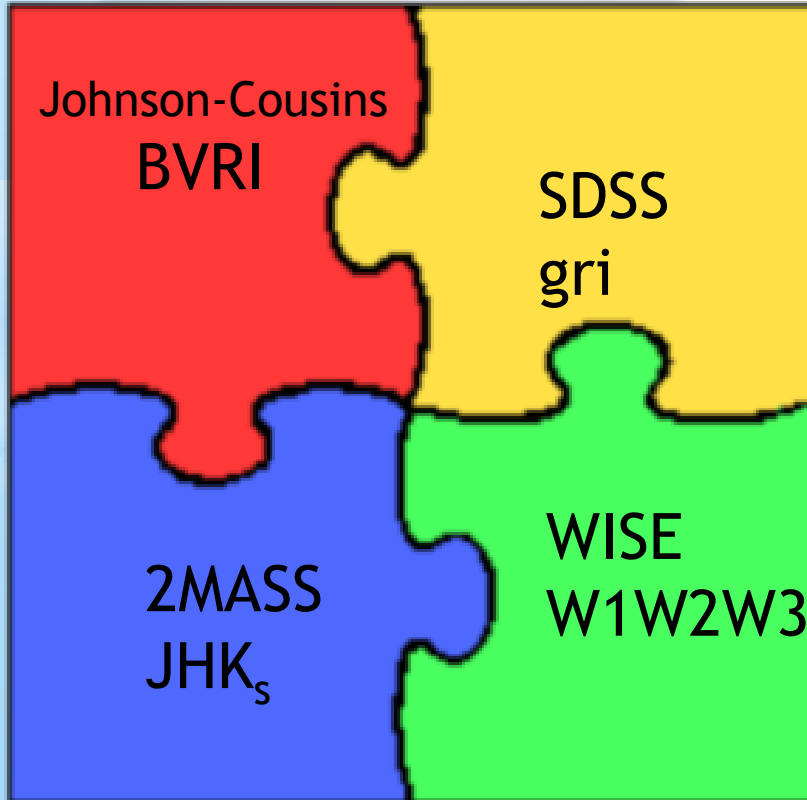
Yaz vd
BVR → gri
Dev

Bilir vd
BVRI → SDSS →
2MASS → WISE
Dev

Neden Dev Yıldızlar?

Dev Yıldızlar

Anakol Yıldızları

Verilerin Seçimi

- * PASTEL kataloğundaki (Soubiran ve diğ., 2010) yıldızlara yüzey çekim ivmelerine ($2 < \log g \text{ (cgs)} < 3$) sınırlama getirilerek 450 dev yıldız seçilmiştir.
- * Yıldızlarının yüzey sıcaklığı $4000 < T_{\text{eff}} \text{ (K)} < 16000$ ve metal bolluğu da $-4 < [\text{Fe}/\text{H}] < +0.5$ dex aralığındadır.
- * Bunlardan 80 tanesi gözlem programına alınabilmiştir.

Kalibrasyon için seçilen yıldızların $BVR_c I_c$ ve $g'r'i$ fotometrik verileri var mı?

Gözlem

* Seçilen yıldızların BVR_{cI_c} ve $g'r'i$ gözlemleri TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'ndeki T100 teleskobuyla yapılmıştır.

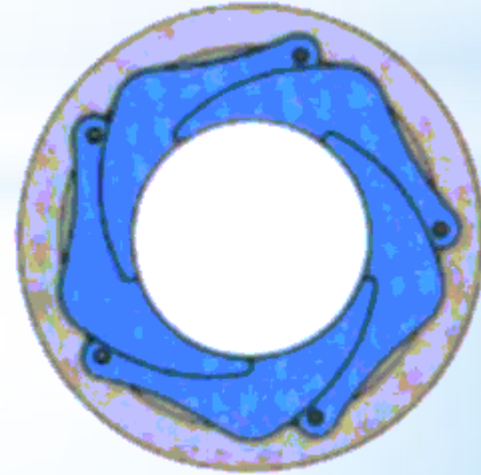
Gözlemde Yaşanan Zorluklar

- * Sonbahar, kış ve ilkbahar mevsimlerinde az sayıda yıldız gözlenebilmiştir.

- * 2011 yılında yapılan gözlemlerin bir kısmında 'shutter' sorunu yaşanmıştır.

Gözlem Programı

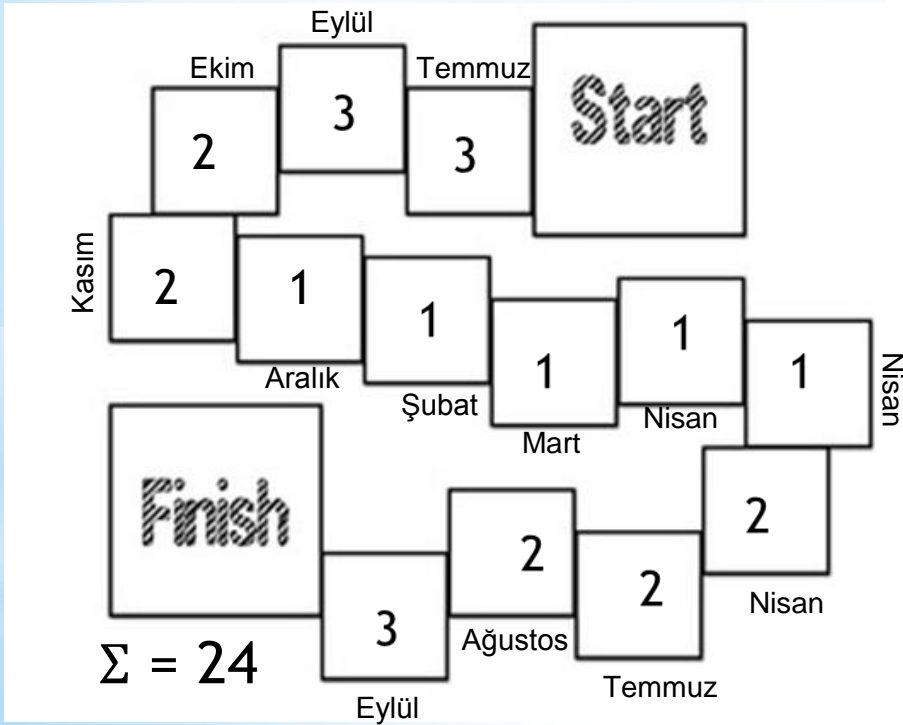
DEV YILDIZLAR

Pastel katalođu (Soubiran ve diğ., 2010)

STANDART ALANLAR

Landolt (2009) ve Smith ve diğ. (2002)

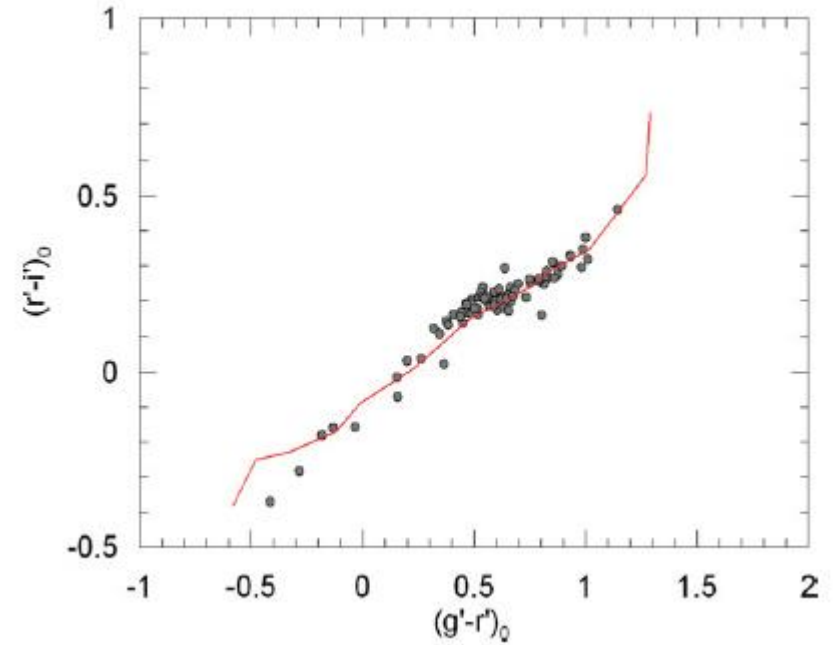
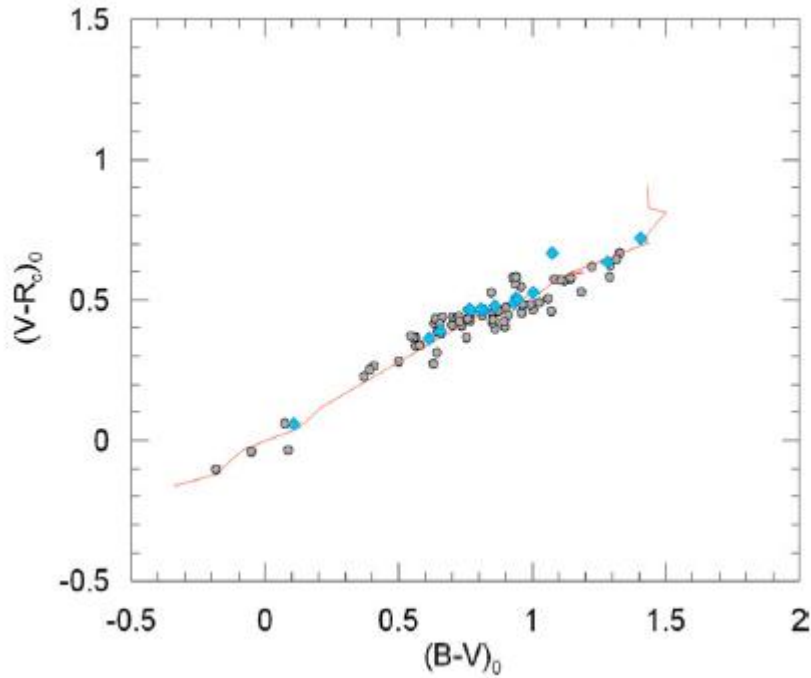
Gözlem Takvimi

Fotometrik Veriler

- * Program yıldızlarının görünür parlaklık aralığı $7 < V < 16$ ve renk aralığı da $-0.2 < B-V < 1.4$ kadirdir.
- * Her bir filtrede en az üç kez gözlem yapılmıştır.

Dönüşüm Denklemleri

Regrasyon analizi

$$(g' - V)_0 = a_i(B - V)_0^2 + b_i(B - V)_0 + c_i$$

$$(g' - V)_0 = a_i(V - R_c)_0^2 + b_i(V - R_c)_0 + c_i$$

$$(g' - V)_0 = a_i(B - V)_0 + b_i(V - R_c)_0 + c_i$$

$$(g' - r')_0 = a_i(B - V)_0^2 + b_i(B - V)_0 + c_i$$

$$(g' - r')_0 = a_i(V - R_c)_0^2 + b_i(V - R_c)_0 + c_i$$

$$(g' - r')_0 = a_i(B - V)_0 + b_i(V - R_c)_0 + c_i$$

$$(r' - i')_0 = a_i(B - V)_0^2 + b_i(B - V)_0 + c_i$$

$$(r' - i')_0 = a_i(V - R_c)_0^2 + b_i(V - R_c)_0 + c_i$$

$$(r' - i')_0 = a_i(B - V)_0 + b_i(V - R_c)_0 + c_i$$

$$(V - g')_0 = d_i(g' - r')_0^2 + e_i(g' - r')_0 + f_i$$

$$(V - g')_0 = d_i(r' - i')_0^2 + e_i(r' - i')_0 + f_i$$

$$(V - g')_0 = d_i(g' - r')_0 + e_i(r' - i')_0 + f_i$$

$$(B - V)_0 = d_i(g' - r')_0^2 + e_i(g' - r')_0 + f_i$$

$$(B - V)_0 = d_i(r' - i')_0^2 + e_i(r' - i')_0 + f_i$$

$$(B - V)_0 = d_i(g' - r')_0 + e_i(r' - i')_0 + f_i$$

$$(V - R_c)_0 = d_i(g' - r')_0^2 + e_i(g' - r')_0 + f_i$$

$$(V - R_c)_0 = d_i(r' - i')_0^2 + e_i(r' - i')_0 + f_i$$

$$(V - R_c)_0 = d_i(g' - r')_0 + e_i(r' - i')_0 + f_i$$

Coefficient	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
	$(g' - V)_0$	$(g' - V)_0$	$(g' - V)_0$	$(g' - r')_0$	$(g' - r')_0$
a_i	-0.122±0.051	-0.155±0.227	0.404±0.083	-0.045±0.031	0.381±0.120
b_i	0.651±0.074	1.044±0.160	0.168±0.166	1.006±0.055	1.528±0.055
c_i	-0.069±0.028	-0.056±0.032	-0.035±0.024	-0.197±0.024	-0.170±0.009
R	0.912	0.876	0.907	0.986	0.992
s	0.068	0.080	0.070	0.059	0.059
$m.r.$	0.000	0.000	0.000	-0.006	-0.002

Coefficient	(14)	(15)	(16)	(17)
	$(g' - r')_0$	$(r' - i')_0$	$(r' - i')_0$	$(r' - i')_0$
a_i	0.464±0.063	-0.243±0.035	-0.420±0.064	-0.026±0.049
b_i	0.931±0.128	0.730±0.051	1.111±0.030	0.897±0.099
c_i	-0.205±0.018	-0.224±0.019	-0.209±0.005	-0.185±0.014
R	0.982	0.940	0.993	0.953
s	0.054	0.047	0.031	0.042
$m.r.$	0.000	0.000	-0.001	0.000

Coefficient	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)
	$(V - g')_0$	$(V - g')_0$	$(V - g')_0$	$(B - V)_0$	$(B - V)_0$
d_i	0.041±0.016	-0.104±0.165	-0.460±0.059	0.022±0.018	0.466±0.117
e_i	-0.615±0.013	-1.096±0.029	-0.243±0.111	1.028±0.014	1.947±0.028
f_i	-0.030±0.007	-0.156±0.014	-0.052±0.015	0.205±0.007	0.418±0.015
R	0.989	0.977	0.989	0.996	0.987
s	0.049	0.067	0.050	0.055	0.098
$m.r.$	0.001	-0.001	-0.005	0.002	0.005

Coefficient	(23)	(24)	(25)	(26)
	$(B - V)_0$	$(V - R_c)_0$	$(V - R_c)_0$	$(V - R_c)_0$
d_i	1.321±0.092	-0.002±0.016	0.102±0.097	0.335±0.037
e_i	-0.616±0.193	0.552±0.009	1.085±0.017	0.449±0.068
f_i	0.162±0.023	0.112±0.004	0.229±0.009	0.158±0.009
R	0.974	0.992	0.991	0.995
s	0.071	0.033	0.039	0.030
$m.r.$	0.000	0.007	0.001	0.002

Sonuçlar

1. Bu projede, atmosferik model parametreleri bilinen dev yıldızların *BVR* ve *g'r'i* fotometrik gözlemleri TUG'da yapılmıştır.
2. Optik ve kızılötesi fotometrik sistemler arasındaki dönüşüm denklemleri, *optik verilerin tümü gözlemsel verilere dayandırılarak*, ilk kez belirlenmiştir.
3. TUG'un gecelik ve mevsimsel ortalama sönümlenme katsayıları da elde edilmiştir ve sonuçlar TUG'un web sayfasında yayımlanmıştır.

Makale ve...

Bu çalışmanın sonuçları, SCI kapsamındaki Publications of the Astronomical Society of Australia (PASA) dergisinde yayımlanmıştır.

İlk ürün...

Publications of the Astronomical Society of Australia (PASA), Vol. 31, e014, 12 pages (2014).
© Astronomical Society of Australia 2014; published by Cambridge University Press.
doi:10.1017/pasa.2014.6

Colour Transformations between BVR_c and $g'r'i'$ Photometric Systems for Giant Stars

S. Ak^{1,3}, T. Ak¹, S. Karaali¹, S. Bilir¹, S. Tunçel Güçtekin¹, Ö. Önal Taş¹, N. D. Öztürkmen¹, Ş. Duran¹, B. Coşkunoglu¹, T. Yontan¹, E. Yaz Gökçe¹ and Z. Eker²

¹Department of Astronomy and Space Sciences, Faculty of Sciences, Istanbul University, 34119 University, Istanbul, Turkey

²Department of Space Sciences and Technologies, Faculty of Sciences, Akdeniz University, 07058, Antalya, Turkey

³Email: akserap@istanbul.edu.tr

(RECEIVED December 06, 2013; ACCEPTED January 21, 2014)

Abstract

The transformation equations from BVR_c to $g'r'i'$ magnitudes and vice versa for the giants were established from a sample of 80 stars collected from Soubiran et al. (2010) with confirmed surface gravity ($2 \leq \log g \text{ (cm s}^{-2}\text{)} \leq 3$) at effective temperatures $4000 < T_{\text{eff}}(K) < 16000$. The photometric observations, all sample stars at $g'r'i'$ and 65 of them at BVR_c , were obtained at TÜBİTAK National Observatory (TUG) 1m (T100) telescope, on the Taurus Mountains in Turkey. The M_V absolute magnitudes of the giant stars were estimated from the absolute magnitude-temperature data for the giant stars by Sung et al. (2013) using the T_{eff} from the intrinsic colours considered in this study. The transformation equations could be considered to be valid through the ranges of the following magnitudes and colours involved: $7.10 < V_0 < 14.50$, $7.30 < g'_0 < 14.85$, $-0.20 < (B - V)_0 < 1.41$, $-0.11 < (V - R_c)_0 < 0.73$, $-0.42 < (g' - r')_0 < 1.15$, and $-0.37 < (r' - i')_0 < 0.47$ mag. The transformations were successfully applied to the synthetic BVR_c data of 427 field giants in order to obtain the $g'r'i'$ magnitudes and colours. Comparisons of these data with the $g'r'i'$ observations of giants in this study show that the mean residuals and standard deviations lie within $[-0.010, 0.042]$ and $[0.028, 0.068]$ mag, respectively.

Keywords: catalogue – surveys – techniques: photometric

İkinci ürün...

TEŞEKKÜRLER

Bu çalışma 212T214 numaralı TÜBİTAK projesiyle desteklenmiştir.

Gözlemler T100 (TUG) teleskobuyla 11BT100-184-2 numaralı gözlem projesiyle gerçekleştirilmiştir.

